

Indenrigs- og sundhedsministeriet
Mail: sum@sum.dk

Dato:
24-08-2023

Høringssvar: Forslag til lov om ændring af autorisationsloven, sundhedsloven, lægemiddeloven, apotekerloven og klage- og erstatningsloven

FOA vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar.

FOAs høringssvar vedrører lovforslagets første element omhandlende forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker og jordemødre. FOA har ikke nogen bemærkninger til lovforslagets anden del vedrørende grønlandske klagesager om patienterstatning.

Indførelse af et forbeholdt virksomhedsområde for sygeplejersker

FOA stiller sig fortsat kritisk over for indførelsen af et forbeholdt virksomhedsområde for sygeplejersker. Det skyldes primært følgende tre forhold:

- FOA frygter, at et forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker vil modarbejde intentionen om en fleksibel og tværfaglig opgavevaretagelse.
- FOA frygter, at et forbeholdt virksomhedsområde vil medføre mere bureaukrati og mindre tid til kerneopgaven.
- FOA mener, at forslaget om forbeholdt virksomhedsområder falder på et ubelejligt tidspunkt. Aktuelt pågår der en række store arbejder i regi af Robusthedskommissionen, Sundhedsstruktur-kommissionen samt i udarbejdelsen af en ny ældrelov. Alle arbejder har til formål at finde og sikre bæredygtige løsninger på sundhedsvæsnets udfordringer. FOA mener derfor, at regeringen bør afvente resultaterne af de igangværende arbejder, inden den træffer beslutning om forbeholdt virksomhedsområder.

FOA

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Telefon:
46972626

Direkte telefon:
31790841

www.foa.dk

Ovennævnte kritikpunkter vil blive uddybet på de følgende sider.

En hindring for en fleksibel organisering

Uddannelsen til social- og sundhedsassistent giver mange af de samme kompetencer som uddannelsen til sygeplejerske, herunder kompetencerne til at udføre en lang række sygeplejefaglige opgaver. De store lighedstræk mellem de to uddannelser betyder, at mange arbejdspladser i dag har en flydende og fleksibel opgavefordeling mellem de faggrupper.

FOA frygter imidlertid, at der med et forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker bliver indført nye skel mellem medarbejderne, som vil hindre en fleksibel tværfaglig opgavevaretagelse i praksis. FOA er bekymret for, at man i højere grad vil lave en opgavefordeling på baggrund af medarbejdernes uddannelsesmæssige baggrund fremfor at se på, hvilken medarbejder der er mest kompetent til at løse opgaven.

Der er stor forskel på, hvad social- og sundhedsassistenter eller -hjælpere må udføre i kommunerne, og opgaveporteføljen varierer fra kommune til kommune¹. Konkret betyder det, at en social- og sundhedsassistent eksempelvis må udføre medicindosering og kateterpleje i én kommune, mens opgaverne varetages af en sygeplejerske i en anden kommune.

FOA frygter, at indførelsen af et forbeholdt virksomhedsområde for sygeplejersker vil betyde, at der i endnu højere grad flyttes opgaver væk fra social- og sundhedsassistenter og -hjælpere. Dels som følge af usikkerhed om reglerne for delegation og manglende kendskab til hinandens fagligheder, og dels som følge af, at sygeplejersker "holder på" opgaver, som andre faggrupper sagtens kan løse². Et forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker kan derfor risikere at modarbejde den grundlæggende intention i lovforslaget om at sikre fleksible rammer for udførelse af arbejdsopgaverne samt bedst mulig anvendelse af medarbejdernes kompetencer og faglighed.

Mere bureaukrati – og mindre tid til kerneopgaven

Med lovforslaget lægges der op til en løbende udvikling af det forbeholdte virksomhedsområde, herunder fastsættelse af regler for de forskellige sygeplejerskespecialers virksomhedsområder. Det åbner op for udarbejdelsen af flere og længere lister, som beskriver, hvad forskellige faggrupper må og ikke må. FOA mener, at denne indhegning af fagligheder er ukonstruktiv og bureaukratisk, og at den i praksis vil besværliggøre tværfaglig organisering og en fleksibel opgavevaretagelse mellem faggrupper.

For hvert forbeholdt virksomhedsområde, som vedtages, skal ledere og personale på sygehuse og i kommunerne forholde sig til, hvordan konkrete behandlinger placerer sig i forhold til de beskrevne virksomhedsområder. Det vil kræve faglig/juridisk understøttelse af ledere og medarbejdere at sikre, at der arbejdes inden for lovgivningens rammer.

Med indførelsen af forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker, skal der ligeledes tages stilling til, hvordan kommunerne kvalitetssikrer de opgaver, som

¹ VIVE (2021) "Social- og sundhedshjælpere og social- og sundhedsassistenter i kommunerne"

² VIVE (2022) "Organisering af hjemmeplejen og hjemmesygeplejen. Fordele og ulemper ved monofaglig og tværfaglig organisering"

sygeplejersker nu får lov til at udføre selvstændigt. I mange kommuner vil der forventeligt blive ansat nye kvalitetskonsulenter, hvilket betyder, at ressourcer allokeres fra det praksisnære arbejde til bureaukratisk kontrolarbejde.

Indførelsen af forbeholdte virksomhedsområder for sygeplejersker og specialsygeplejersker risikerer således at resultere i en mere rigid opgavefordeling mellem faggrupper, mere bureaukrati og færre ressourcer til det praksisnære arbejde.

Dårlig timing:

Regeringen har ad flere omgange tilkendegivet, at den vil arbejde for, at velfærdsmedarbejdere mødes med tillid og respekt for fagligheden. I tillæg har Regeringen tilkendegivet, at den vil afskaffe al unødigt bureaukrati og kontrol (Regeringsgrundlaget 2022). For nærværende arbejder både Robusthedskommissionen og Sundhedsstrukturkommissionen på at finde bæredygtige løsninger på sundhedsvæsnets udfordringer. Samtidig afventer vi præsentationen af den nye ældrelov, som forventes at vise retningen for ældreområdet.

FOA mener derfor, at det er præmaturligt at træffe beslutning om forbeholdte virksomhedsområder, førend vi kender analyserne og anbefalingerne fra de to kommissioner og retningen for ældreområdet. FOA mener, at lovgivningsarbejdet bør efterfølge analyserne - ikke omvendt.

I arbejdet med ældreloven er det blevet konkluderet, at tværfaglig organisering er fremtiden, og at opgavevaretagelsen mellem faggrupper skal foregå mere fleksibelt. Som tidligere beskrevet, er FOA bekymret for, at et forbeholdt virksomhedsområde til sygeplejersker vil besværliggøre realiseringen af den tværfaglige organisering og en fleksibel opgavevaretagelse mellem faggrupper. Arbejdet med ældreloven har desuden vist, at det sjældent er lovgivningen, som står i vejen for gode arbejdsprocesser, men oftest rigide, lokale regler. FOA mener derfor, at der bør sættes fokus på de lokale kommunale retningslinjer for at sikre, at de bedst muligt understøtter sundhedspersonalets arbejde. I dag er der således vide rammer for, hvilke opgaver sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter eller -hjælpere kan varetage på lægelig delegation. Læger kan delegere en lang række opgaver til andre eksempelvis via rammedelegation. FOA vil opfordre til, at anvendelsen af rammedelegation udbredes, og at der sikres klarhed om reglerne herfor.

FOA har en forventning om, at der med vedtagelsen af et forbeholdt virksomhedsområde for sygeplejersker, tages fagligt og strategisk stilling til, hvordan opgaverne fremadrettet skal løses i vores sundhedsvæsen. For FOA er det afgørende, at sygeplejerskerne husker at delegere opgaver og ikke anvender forbeholdt virksomhedsområde til at indhegne egne opgaver. FOA har samtidig en forventning om, at der medfølger økonomi og medarbejdere til de flere opgaver, som fremadrettet skal varetages af kommunerne.

Udvidelse af jordemødres forbeholdte virksomhedsområde

FOA har principielt intet imod, at jordemødrenes forbeholdte virksomhedsområde udvides. For FOA er det imidlertid vigtigt, at et udvidet forbeholdt virksomhedsområde for jordemødre, ikke resulterer i, at jordemødrene i praksis tager flere opgaver selv, mens andet fagpersonale skæres væk, da det ikke vil afhjælpe det store arbejdspress, som mange jordemødre oplever i dag.

FOA vil derfor opfordre Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen til at følge udviklingen på fødeafdelingerne tæt samt udarbejde de nødvendige vejledninger og anbefalinger, så et udvidet forbeholdt virksomhedsområde til jordemødre, ikke forværrer arbejdsmiljøet på fødegangene.

FOA stiller sig naturligvis til rådighed, hvis der er behov for uddybning eller drøftelse af vores bemærkninger.

Venlig hilsen

Tanja Nielsen
Formand for social- og sundhedssektoren